

پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس مولفه‌های باورهای ناکارآمد جنسی

در زنان متأهل

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۸/۲۰ - تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۲/۰۱

خلاصه

مقدمه: هدف از پژوهش حاضر، پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس مولفه‌های باورهای کژکارکردی جنسی شامل محافظه کاری جنسی، میل جنسی به عنوان گناه، باورهای مربوط به سن، تصویر بدن، انکار تقدم محبت در رابطه جنسی و ترجیح نقش مادری در زنان متأهل بود.

روش کار: روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری زنان متأهل شهرستان‌های سبزوار، گناباد و نیشابور در سال ۱۳۹۶ بود است که ۳۰۰ نفر به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه طلاق عاطفی گاتمن و پرسشنامه باورهای کژکارکردی جنسی نوپر بود است. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS شماره ۲۵ به روش تحلیل تشخیصی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: تجزیه و تحلیل داده‌ها، نشان داد که ترکیب خطی مولفه‌های متغیر باورهای کژکارکردی جنسی قادر به پیش بینی تعلق گروهی افراد با و بدون طلاق عاطفی ۷۳/۳ درصد صحت در زنان متأهل بود. در تحلیل تشخیصی به صورت گام به گام و همزمان کارآمدترین متغیر در پیش بینی تعلق گروهی افراد به ترتیب: محافظه کاری جنسی، باورهای تصویر تن و وابسته به سن بوده‌اند.

نتیجه گیری: باورهای جنسی نقش تعیین کننده‌ای در پیش بینی طلاق عاطفی دارد.

کلمات کلیدی: باورهای ناکارآمد جنسی، طلاق عاطفی، زنان متأهل

سید محمد حسین خاتمی^۱

ابراهیم بهادرخان^۲

زهرا بندار کاخکی^۳

فاطمه بیانفر^{۴*}

^۱ کارشناس ارشد مشاوره خانواده، گروه روان شناسی و علوم

تربیتی، دانشگاه پیام نور سمنان، سمنان، ایران.

^۲ دانشجوی کارشناس ارشد روان شناسی عمومی، دانشکده

علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد،

ایران.

^۳ کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و

روان شناسی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

^۴ استادیار گروه روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور

سمنان، سمنان، ایران (نویسنده مسؤل).

Email: f.bayanfar@yahoo.com

مقدمه

ازدواج مهم‌ترین پیوندی است که بین دو فرد رخ می‌دهد. این پیوند، سرآغاز شکل‌گیری یک کانون حمایتی و عاطفی در زندگی انسان‌ها بوده که با تربیت نسل‌های بعدی و بقای زندگی بشر در ارتباط است (۱). ازدواج، مبنای شکل‌گیری خانواده و قطب مقابل آن طلاق است که نه تنها خانواده را تهدید می‌کند، بلکه تهدید جدی برای جامعه و نظام‌های اجتماعی محسوب می‌شود و برای زنان در نسبت با مردان تبعات بیشتری را به همراه دارد (۲). چنانچه مقایسه تعداد ازدواج‌ها و طلاق‌های ثبت‌شده در سال ۹۳ نشان می‌دهد که از هر هزار ازدواج، بیش از ۲۰۰ مورد طلاق رخ داده است. (۳) که آمار بسیار بالایی برای کشور محسوب می‌شود؛ اما علی‌رغم وجود آمارهای رسمی طلاق در کشور، در خصوص طلاق عاطفی^۱ به عنوان یکی از مشکلات جدی در ایران آمار دقیقی در دست نیست (۴).

طلاق عاطفی بیانگر رابطه زناشویی رو به زوالی است که متضمن انتخابی نفرت‌انگیز بین تسلیم و نفرت از خود است؛ زن و شوهر آنرا تجربه کرده و هریک دیگری را به دلیل غمگینی و ناامیدی آزار می‌دهد (۵). این ارتباط خانوادگی را نشان می‌دهد که ساختار بیرونی خود را حفظ کرده ولی از درون تهی شده است (۶). و احساس تلخ بیگانگی و دوری‌گزینی جایگزین یگانگی و صمیمیت^۲ شده است (۷).

متغیرهای زیادی می‌تواند در ایجاد طلاق عاطفی نقش داشته باشد که در این میان می‌توان به فاکتورهای شناختی همچون باورهای ناکارآمد جنسی^۳ اشاره نمود. باورهای ناکارآمد جنسی به مجموعه‌ای از نگرش‌ها و کلیشه‌ها در مورد عملکرد جنسی^۴ اطلاق می‌گردد که رابطه جنسی زوجین را به خطر می‌اندازد (۸). باورهای ناکارآمد علی‌رغم آنکه حقیقت نداشته و شواهدی برای حمایت از آنها وجود ندارد؛ انتظاراتی را فراهم می‌کند که مانع از تحقق اهداف همسران شده و با ایجاد محدودیت در

توانایی ارتباطی زوجین به علت بسیاری از اختلاف‌های بین آنان بدل می‌شود (۹). در همین راستا یافته‌ها (۱۰) نشان می‌دهد که زنان با طرحواره‌های جنسی^۵ منفی و ناکارآمد تعامل عاطفی کمتری با شریک جنسی خود دارند و اجتناب بیشتری در رابطه صمیمی و هیجانی از خود نشان می‌دهند؛ آنان همچنین سطوح اضطراب بیشتری درباره دوست داشته نشدن و طرد شدن از خود نشان می‌دهند. در این خصوص تحقیقات حاکی از آن است که بیش از نیمی از مشکلات جنسی که باعث نابودی زندگی و روابط خانوادگی می‌شود به علت عدم آگاهی و داشتن عقاید و باورهای کژکارکرد در مورد روابط جنسی است (۱۱). در حقیقت زمانی که فرد یک موقعیت جنسی^۶ ناموفق را تجربه می‌کند، باورهای ناکارآمد موجب فعال شدن طرحواره شناختی منفی در وی می‌شود و هنگامی که این طرحواره‌های خود انتقادی^۷ فعال می‌شوند سیستمی متشکل از افکار خودآیند منفی^۸ را فرا می‌خواند (افکار شکست/ قطع ارتباط، افکار سوء استفاده جنسی) که مانع از تمرکز آنها روی محرک‌های شهوانی می‌شود. این روند در ادامه موجب بالا رفتن هیجانات منفی (ناراحتی، سردرگمی، احساس گناه، فقدان رضایت و لذت) در ارتباط می‌شود (۱۲). و با تاثیرگذاری منفی بر ارتباط زوجین، کاهش صمیمت زناشویی رقم می‌زند (۱۳). باورهای ناکارآمد جنسی شامل محافظه کاری جنسی^۹، میل و لذت جنسی به عنوان یک گناه، باورهای مربوط به سن، باورهای تصویر بدن^{۱۰}، انکار تقدم محبت در رابطه جنسی و ترجیح نقش مادری است؛ دو مولفه محافظه کاری جنسی و گناه‌انگاری میل جنسی در یک سازه درهم تنیده، دربردارنده احساس و باورمندی به گناه آلود نیازها جنسی و انجام رفتار جنسی بازدارنده شده در زنان است (۱۴). احساس و باورمندی، جنبه‌های مختلف زندگی شخصی، روابط بین فردی و در راس آنها روابط زوجین را تحت تاثیر

⁵ Sexual Schema

⁶ Sexual position

⁷ Self-critical schemas

⁸ Negative automatic thoughts

⁹ Sexual Conservatism

¹⁰ Body image

¹ Emotional Divorce

² Intimacy

³ sexual Dysfunctional Beliefs

⁴ Sexual function

روان‌شناختی، عدم وجود روان‌پریشی، عدم وجود اعتیاد بودند؛ و معیارهای خروج از پژوهش، داشتن غیبت بیش از ۳ جلسه، آشکار شدن وجود اعتیاد، وجود روان‌پریشی، بوده است. روش پژوهش حاضر همبستگی و از نوع پیش بین بوده است. نمونه‌های انتخاب شده در خلال کارگاه‌های خانواده انتخاب گردیده و پس از کسب رضایت و توجیه فراگیران، فرایند توزیع پرسشنامه آغاز گردیده و درنهایت پس از کسب اطمینان از صحت پاسخ‌های داده شده پرسشنامه‌ها جمع‌آوری گردید و به‌منظور انجام فرایندهای آماری وارد چرخه تحلیل قرار گرفت و درنهایت ۵ پرسشنامه به دلیل وجود مشکلات آماری حذف گردید و تعداد نهائی پرسشنامه‌های صحیح به ۲۹۵ عدد رسید.

ابزار پژوهش

پرسشنامه طلاق عاطفی گاتمن: این پرسشنامه در سال ۲۰۰۸ توسط گاتمن نوشته شده و دارای ۲۴ گزینه درباره جنبه‌های مختلف زندگی است. پایایی کل مقیاس در پژوهش صورت گرفته با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۹۳ به دست آمده است. (۱۹). روایی صوری این پرسشنامه با نظر متخصصان تایید شده است (۲۰).

۱. **پرسشنامه باورهای ناکارآمد جنسی (SDBQ):** این پرسشنامه شامل ۳۴ آیتم است که به ارزشیابی کلیشه‌های خاص مربوط به باورهای ناکارآمد جنسی مردان و زنان می‌پردازد. گویه‌ها از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۵ (کاملاً موافق) می‌باشد. مطالعات روان‌سنجی اعتبار و

نتایج

اطلاعات مربوط به شاخص‌های توصیفی گروه نمونه در جدول زیر ارائه شده است، در این جدول میانگین و انحراف معیار و ضرایب کجی و کشیدگی برای دو گروه دارای طلاق عاطفی و فاقد آن به تفکیک ارائه شده است.

قرار می‌دهد (۱۵). و با ایجاد احساس گناه و انتظارات غیرواقعی به مشکلات جنسی زوجین می‌افزاید (۱۶). مولفه سن متضمن ایده کاهش میل جنسی در اثر افزایش سن و مولفه تصویر بدن به باورهایی اشاره دارد که متأثر از تصویر بدن خود، میل جنسی فرد را دستخوش تغییر قرار می‌دهد (۱۷). تصویر بدن در بعد مرکزی زندگی زنان جای دارد؛ به این معنا که زنان بر اساس بدنشان تعریف و بازنمایی می‌شوند و این بازنمایی می‌تواند با مسائل جنسی و روابط عاشقانه آنان ارتباط داشته باشد (۱۸). در نهایت دو مولفه انکار تقدم عاطفه بر لذت جنسی و تقدم وظایف مادرانی متضمن این ایده است که فعالیت‌های مادری مهمترین لذت زنانه و زایشگری هدف هر گونه تجربه جنسی به شمار می‌رود (۱۲).

براین اساس با توجه به ارتباط میان عوامل جنسی با طلاق عاطفی و به طور مشخص ارتباط میان باورهای ناکارآمد جنسی و طلاق عاطفی، این سوال مطرح است که آیا می‌توان تعلق زنان به گروه با و بدون طلاق عاطفی را بر اساس مولفه‌های باورهای ناکارآمد جنسی پیش بینی نمود؟

روش کار

جامعه آماری تحقیق را، تمامی زنان متأهل خراسان رضوی که در سه ماه اول سال ۹۷ به کلینیک مشاوره و روانشناسی مراجعه کرده بودند تشکیل می‌دادند. حجم نمونه در این پژوهش شامل ۳۰۰ نفر از زنان متأهل خراسان رضوی است که به روش نمونه‌گیری هدفمند از سه شهر نیشابور، گناباد و سبزوار بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ استان خراسان رضوی مندرج در درگاه مرکز آمار ایران به ترتیب از شهر نیشابور با تعداد ۲۲۳۸۳۳ زن متأهل تعداد ۱۱۰ زن، شهر سبزوار با دارا بودن ۱۴۹۱۲۵ زن متأهل، تعداد ۷۰ زن متأهل و درنهایت از شهر گناباد با دارا بودن ۴۲۹۰۲ زن متأهل تعداد ۲۰ زن انتخاب گردید. معیارهای ورود به پژوهش این افراد شامل: تاهل، رده سنی ۲۰-۴۰، فقدان دریافت درمان دارویی، عدم دریافت دیگر درمان‌های

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار متغیرهای پیش بین برای افراد دارای طلاق عاطفی و فاقد طلاق عاطفی

متغیرهای پیش بین	دارای طلاق عاطفی				فاقد طلاق عاطفی			
	میانگین	انحراف معیار	کشیدگی	میانگین	انحراف معیار	کشیدگی	میانگین	انحراف معیار
محافظه کاری جنسی	۳۰/۱۴	۳/۴۶	-۰/۲۰	۲۸/۵۶	۲/۸۱	-۰/۶۶	۲۸/۵۶	۲/۸۱
میل و لذت جنسی به عنوان گناه	۱۳/۶۲	۲/۹۵	۰/۳۷	۱۳/۴۶	۲/۳۹	-۰/۷۰	۱۳/۴۶	۲/۳۹
باورهای وابسته به سن	۱۴/۱۷	۴/۰۸	-۰/۱۷	۱۵/۲۲	۲/۶۸	-۱/۰۲	۱۵/۲۲	۲/۶۸
باورهای تصویر تن	۱۰/۸۴	۲/۲۷	۰/۰۹	۱۱/۹۶	۱/۹۹	-۰/۲۱	۱۱/۹۶	۱/۹۹
انکار تقدم عواطف در رابطه جنسی	۱۰/۶۷	۲/۰۷	-۱/۰۳	۱۰/۷۶	۲/۷۳	-۰/۱۸	۱۰/۷۶	۲/۷۳
ترجیح نقش مادری	۱۰/۷۹	۱/۳۸	۰/۹۱	۱۰/۷۸	۱/۷۱	-۰/۲۸	۱۰/۷۸	۱/۷۱

روش تحلیل ممیز به روش هم زمان و گام به گام استفاده شده است، در روش هم زمان تمامی متغیرها در تفکیک دو گروه در نظر گرفته می شوند و در روش گام به گام ممکن است تعدادی از متغیرها حذف شوند و متغیرهای کارآمد باقی بمانند، در جدول ۲ اطلاعات مربوط به کارآمدترین متغیرها آمده است.

به منظور بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها از ضرایب کجی و کشیدگی استفاده شد، قدر مطلق ضریب کجی بیشتر از ۳ و همچنین قدر مطلق ضریب کشیدگی بیشتر از ۱۰ نشان دهنده نرمال نبودن توزیع داده‌ها در آن متغیر می باشد، با توجه به ضرایب کجی و کشیدگی به دست آمده، تخطی از نرمال بودن توزیع در این داده‌ها مشاهده نشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از

جدول ۲- خلاصه تحلیل ممیز به روش گام به گام

مرحله	متغیرهای وارد شده	لامبدای ویلکز	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	درجه آزادی ۳	آزمون دقیق فیشر
						آماره آزادی ۱
۱	تصویر تن	۰/۹۴۳	۱	۱	۲۹۳/۰	۱۷/۷۸۵
۲	محافظه کاری جنسی	۰/۷۷۶	۲	۱	۲۹۳/۰	۴۲/۱۹۸
۳	وابسته به سن	۰/۷۶۳	۳	۱	۲۹۳/۰	۳۰/۰۹۴

عاطفی) را از هم تفکیک کند از روش هم زمان و گام به گام استفاده شده است. در ادامه شاخص‌های آماری و صحت طبقه بندی در دو روش مورد بررسی قرار می گیرد.

همان طور که ملاحظه می شود آماره F برای هر سه مرحله معنی دار است، برای دستیابی به تابعی که بتواند به بهترین نحو، دو گروه افراد مورد بررسی (دارای طلاق عاطفی و فاقد طلاق

جدول ۳- مقایسه شاخص‌های تابع ممیز به روش همزمان و گام به گام

شاخص‌ها	هم زمان	گام به گام
تعداد تابع	۱	۱
مقدار ویژه	۰/۳۲۷	۰/۳۱۰
درصد واریانس	٪۱۰۰	٪۱۰۰
همبستگی متعارف	۰/۴۹۷	۰/۴۸۷
مجذور اتا	۰/۲۴۷	۰/۲۳۷
لامبدای ویلکز	۰/۷۵۳	۰/۷۶۳
مجذور کای	۸۲/۱۳۸	۷۸/۷۶۷
درجه آزادی	۶	۳
معنی داری تابع ممیز	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
مرکز واره‌ها	در افراد دارای طلاق عاطفی	۰/۷۷۹
	در افراد فاقد طلاق عاطفی	-۰/۴۱۸
درصد صحت پیش بینی عضویت گروهی	٪۶۸/۵	٪۷۳/۲

روش تحلیل هم زمان و گام به گام برای گروه دارای طلاق عاطفی به ترتیب ۰/۷۷۹ و ۰/۷۵۸ و برای گروه فاقد طلاق عاطفی ۰/۴۱۸- و -۰/۴۰۷- برای روش همزمان و گام به گام می‌باشد. تابع ممیز به دست آمده با روش همزمان به طور کلی ۶۸/۵ درصد از افراد را به درستی طبقه بندی نموده است و در روش گام به گام صحت طبقه بندی ۷۳/۲ درصد است. برای تشخیص میزان ارزش هر متغیر، دو دسته ضرایب استاندارد و ساختاری برای هر متغیر محاسبه و استفاده می‌شوند، هم چنین برای تشکیل دادن تابع مورد نظر به ضرایب غیر استاندارد نیاز خواهد بود و برای تشکیل تابع جهت محاسبه احتمال تعلق هر مشاهده به هریک از گروه‌های طلاق عاطفی، به ضرایب طبقه بندی نیاز می‌باشد که تمامی این ضرایب در جدول ۴ درج شده است.

چنانکه در جدول ۳ مشاهده می‌شود (در تحلیل هم زمان با ۶ متغیر پیش بین و در تحلیل گام به گام که ۳ متغیر وارد تحلیل شدند) با توجه به مقدار کوچک لامبدای ویلکز و مجذور کای بالا و معنی دار، نتیجه می‌شود تابع ممیز به دست آمده از قدرت تشخیصی خوبی برای تبیین واریانس متغیر وابسته یعنی وجود/عدم طلاق عاطفی برخوردار است. همان طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود تعداد تابع ۱ (با توجه به اینکه متغیر وابسته دارای ۲ سطح می‌باشد)، مقدار ویژه برای روش هم زمان و گام به گام به ترتیب ۰/۳۲۷ و ۰/۳۱۰ می‌باشد، درصد واریانس برای هر دو روش ٪۱۰۰، مجذور اتا برای روش هم زمان و گام به گام به ترتیب ۰/۲۴۷ و ۰/۲۳۷ و لامبدای ویلکز نیز برای روش هم زمان ۰/۷۵۳ و برای روش گام به گام ۰/۷۶۳ که در سطح ۰/۰۵ معنی دار است. مرکز واره داده‌ها برای تابع ممیز به

جدول ۴- ضرایب غیر استاندارد، ضرایب استاندارد، ضرایب ساختاری و ضرایب طبقه بندی به دو روش هم زمان و گام به گام

روش گام به گام		روش هم زمان			متغیرهای پیش بین					
ضریب طبقه بندی		ضریب طبقه بندی			ضریب طبقه بندی					
طلاق عاطفی		طلاق عاطفی			طلاق عاطفی					
ندارد	دارد	ضرایب ساختاری	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	ضرایب ساختاری	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد			
۳/۲۱۱	۲/۷۸۷	۰/۴۱۷	۰/۳۶۴	۱/۱۸۳	۲/۷۰	۲/۲۲	۰/۴۱	۰/۴۰	۱/۳۱	محافظه کاری جنسی
-	-	-	-	-	-۰/۰۲	۰/۰۷	-۰/۰۵	۰/۰۷	۰/۲۱	میل ولدت جنسی به عنوان گناه

۰/۴۸۱	-۰/۳۷۲	۰/۲۴۷	۰/۰۹۳	۰/۳۴۱	-۰/۱۰	۰/۰۳	۰/۲۴	۰/۱۱	۰/۴۰	باورهای وابسته به سن
-۰/۱۲۹	۰/۳۸۱	۰/۴۴۲	۰/۴۳۸	۰/۹۵۵	-۰/۶۳	-۰/۱۴	۰/۴۳	۰/۴۱	۰/۸۹	باورهای تصویر تن
-	-	-	-	-	۰/۷۳	۰/۷۵	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۴	انکار تقدم عواطف درباره رابطه جنسی
-	-	-	-	-	۲/۲۷	۲/۳۵	-۰/۰۱	۰/۰۷	۰/۱۰	ترجیح نقش مادری
-۴۴/۹۷۶	-۳۹/۹۳۸	-	۴/۵۰۲	-	-	-۴۸/۹۰	-	۳/۷۹	-	عدد ثابت
۵۳/۲۱										

جدول ۵ پیش بینی احتمال عضویت گروهی و نمره‌های ممیز برای دو گروه دارای طلاق عاطفی و فاقد آن را به روش هم زمان نشان می‌دهد.

جدول ۵- پیش بینی احتمال عضویت گروهی و نمره‌های ممیز برای افراد دارای طلاق عاطفی و افراد فاقد طلاق عاطفی به روش هم زمان

ردیف	گروه واقعی	گروه پیش بینی شده	تعلق به گروه دارای طلاق عاطفی	تعلق به گروه فاقد طلاق عاطفی	نمره ممیز
۸۵	دارای طلاق عاطفی	دارای طلاق عاطفی	۰/۶۷	۰/۳۳	۰/۷۸
۲۴۷	دارای طلاق عاطفی	فاقد طلاق عاطفی	۰/۲۷	۰/۷۳	-۰/۶۳
۲۵۳	دارای طلاق عاطفی	دارای طلاق عاطفی	۰/۶۷	۰/۳۳	۰/۷۸
۶۳	فاقد طلاق عاطفی	فاقد طلاق عاطفی	۰/۲۹	۰/۷۱	-۰/۵۷
۱۴۹	فاقد طلاق عاطفی	دارای طلاق عاطفی	۰/۶۹	۰/۳۱	۰/۸۳
۲۴۴	فاقد طلاق عاطفی	فاقد طلاق عاطفی	۰/۰۴	۰/۹۶	-۲/۴۳

میانگین‌ها در جدول ۶ و نتایج آزمون‌های تحلیل ممیز تفکیکی در جدول ۷ ارائه شده است. معنی دار بودن هر مقایسه در جدول ۶ نشان دهنده وجود تفاوت معنی دار بین دو گروه در متغیر پیش بین مربوطه است.

برای بررسی توانایی تک تک متغیرها در پیش بینی عضویت گروهی از آزمون برابری میانگین‌ها در دو گروه دارای طلاق عاطفی و فاقد طلاق عاطفی و هم چنین آزمون تحلیل ممیز به صورت تفکیکی استفاده شده است. نتایج آزمون برابری

جدول ۶- آزمون برابری میانگین گروه افراد دارای طلاق عاطفی و افراد فاقد طلاق عاطفی

مقیاس‌ها	لامبدای ویلکز	اماره فیشر	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معناداری
محافظه کاری جنسی	۰/۹۴۹	۱۵/۸۱۶	۱	۲۹۳	۰/۰۰۰
میل و لذت جنسی به عنوان گناه	۰/۹۹۹	۰/۲۳۴	۱	۲۹۳	۰/۶۲۹
باورهای وابسته به سن	۰/۹۸۱	۵/۵۴۳	۱	۲۹۳	۰/۰۱۹
باورهای تصویر تن	۰/۹۴۳	۱۷/۷۸۵	۱	۲۹۳	۰/۰۰۰
انکار تقدم عواطف درباره رابطه	۱/۰۰۰	۰/۰۹۰	۱	۲۹۳	۰/۷۶۴

جنسی			
ترجیح نقش مادری			
۰/۹۳۵	۲۹۳	۱	۰/۰۰۷
			۱/۰۰۰

فاقد طلاق عاطفی در متغیرهای محافظه کاری جنسی، باورهای وابسته به سن و باورهای تصویر تن معنی دار است.

در آزمون برابری میانگین‌ها، ضرایب لامبدای کوچک و مقدار اماره فیشر بزرگ و سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ مشخص می‌سازد که تفاوت بین دو گروه دارای طلاق عاطفی و

جدول ۷- نتایج آزمون‌های تحلیل ممیز به صورت تفکیکی

متغیرهای پیش بین							
مقدار آرای تابع ممیز	درجه آزادی	مجدور کای	لامبدای ویلکز	مهمی معنایی	درصد وارپانس	مقدار ویژه	تعداد تابع
۰/۰۰۰	۱	۱۵/۳۷۸	۰/۹۴۹	۰/۲۲۶	۱۰۰%	۰/۰۵۴	۱
۰/۶۲۹	۱	۰/۲۳۴	۰/۹۹۹	۰/۰۲۸	۱۰۰%	۰/۰۰۱	۱
۰/۰۱۹	۱	۵/۴۸۲	۰/۹۸۱	۰/۱۳۶	۱۰۰%	۰/۰۱۹	۱
۰/۰۰۰	۱	۱۷/۲۳۷	۰/۹۴۳	۰/۲۳۹	۱۰۰%	۰/۰۶۱	۱
۰/۷۶۴	۱	۰/۰۹	۱	۰/۰۱۸	۱۰۰%	۰/۰۰۰	۱
۰/۹۳۵	۱	۰/۰۰۷	۱	۰/۰۰۵	۱۰۰%	۰/۰۰۰	۱
متغیرهای پیش بین							
درصد پیش بینی عضویت	مرکز واره‌ها	افراد فاقد طلاق عاطفی	افراد دارای طلاق عاطفی	مهمی معنایی	ضریب کایا	عدد تابع	ضریب غیر استاندارد
۵۶%	۰/۱۷	-۰/۳۱۶	۰/۰۴۱	۰/۱۱۴	-۹/۱۱	۰/۳۰۸	محافظه کاری جنسی
۵۷%	۰/۰۲۱	-۰/۰۳۸	۰/۰۰۹	۰/۱۴۵	-۴/۹۰۲	۰/۳۶۱	میل و لذت جنسی به عنوان گناه
۴۷%	-۰/۱	۰/۱۸۷	۰/۶۸۳	-۰/۰۲۲	-۳/۹۷۶	۰/۲۷۳	باورهای وابسته به سن
۶۴%	-۰/۱۸	۰/۳۳۵	۰	۰/۲۸	-۵/۱۵۳	۰/۴۵۹	باورهای تصویر تن
۵۲%	-۰/۰۱۳	۰/۰۲۴	۰/۵۵۴	۰/۰۳۳	-۴/۶۰۴	۰/۴۳	انکار تقدم عواطف
۵۴%	۰/۰۰۳	-۰/۰۰۶	۰/۵۶	۰/۰۳۳	-۷/۱۷۹	۰/۶۶۶	درباره رابطه جنسی
							ترجیح نقش مادری

فاقد آن، برخوردار هستند. با توجه به نتایج آزمون برابری میانگین‌ها و نتایج آزمون تحلیل ممیز تفکیکی نشان می‌دهد که نتایج هر دو آزمون یکسان است. براساس تحلیل‌های انجام شده، معادله‌های تحلیل ممیز به شرح زیر می‌باشند:

جدول ۷ نشان می‌دهد تابع ممیز محافظه کاری جنسی، باورهای وابسته به سن و باورهای تصویر تن معنی دار است و این توابع به طور جداگانه از قدرت تشخیص و تفکیک برای تبیین متغیر وابسته یعنی عضویت گروهی در دو گروه دارای طلاق عاطفی و

معادله پیش بین تابع ممیز به روش هم زمان:

$$y = 3.79 - 0.40(X_1) + 0.07(X_2) + 0.11(X_3) + 0.41(X_4) + 0.02(X_5) + 0.07(X_6)$$

(X_1) = محافظه کاری جنسی (X_2) = میل و لذت جنسی به عنوان گناه (X_3) = باورهای وابسته به سن

(X_4) = ترجیح نقش مادری (X_5) = انکار تقدم عواطف درباره رابطه جنسی (X_6) = باورهای تصویر تن

معادله پیش بین تابع ممیز به روش گام به گام:

$$y = 4.502 - 0.364(X_1) + 0.093(X_3) + 0.438(X_4)$$

(X_1) = محافظه کاری جنسی (X_3) = باورهای وابسته به سن (X_4) = باورهای تصویر تن

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس مولفه‌های باور ناکارآمد جنسی بوده است. نتایج حاصل از تحلیل تشخیصی حکایت از پیش بینی طلاق بر اساس باورهای ناکارآمد جنسی در سطح کلان و در سطح خرد بیانگر آن است که از میان مولفه‌های باورهای ناکارآمد جنسی، باورهای تصویر تن، باورهای مربوط به سن و باورهای مربوط به محافظه کاری جنسی قادر به پیش بین تعلق زنان در گروه‌های با و بدون طلاق عاطفی بوده است.

باورهای ناکارآمد دارای ویژگی‌های از قبیل درون مایه‌های عمیق فراگیر، مکرر و برگرفته از خاطرات، هیجان، شناخت‌ها و احساسات بدنی هستند و با تاثیرگذاری بر سیکل پاسخ جنسی انسان، چگونگی پردازش اطلاعات مرتبط با مسائل جنسی را تحت تاثیر قرار داده و رفتار جنسی فرد را در آینده هدایت می‌کنند (۲۲).

محافظه کاری جنسی به عنوان مهمترین مولفه باورهای ناکارآمد جنسی، متاثر از فضای گفتمانی و اسطوره‌ای جامعه، سبب می‌شود تا افراد در راستای سرکوب احساس جنسی، به شیوه‌ای اجتنابی با مسائل جنسی برخورد کرده و فرصت‌های معمول آموزش جنسی را از خود سلب نمایند (۲۳)؛ در سوی دیگر با ایجاد خود پنداره منفی^۱ و احساس گناه، ابراز گری جنسی^۲ را کاهش داده و نقش مهم و انکار ناپذیری در عدم تعهد زناشویی، انفعال گری در ارتباط زناشویی (۲۴)، محرومیت و پامال شدن

حقوق جنسی^۳ (۲۵)، افزایش احتمال ابتلا به کژکاری‌های جنسی

(۲۶) و کاهش رضایت عاطفی و جنسی، ایفا نماید (۲۷).

در خصوص تبیین نقش باورهای تصویر تن، در پیش بینی طلاق عاطفی، این ایده مطرح است که تصویر تن به مثابه دال مرکزی زندگی زنان که متضمن میزان فاصله میان ظاهر کنونی و ظاهر مطلوب از منظر شریک جنسی می‌باشد (۱۸)؛ سازه‌ای چند بعدی محسوب می‌شود که از مولفه‌های شناختی-نگرشی و مولفه‌های رفتاری تشکیل شده است. این سازه با ایجاد شبکه‌ای از مفاهیم همچون خودپنداره ضعیف، هویت جنسی ضعیف، افسردگی، اختلال بدشکل انگاری بدن کاهش رضایت از زندگی، درون گرایی و احساس تنهایی می‌تواند ساحت زیست فردی و اجتماعی زنان دگرگون کند (۱۸)؛ در همین راستا پژوهش‌ها حکایت از آن دارد که تصویر ذهنی مثبت از بدن بر چرخه جنسی و رضایت جنسی تاثیر مثبت دارد؛ در حالی که تصویر ذهنی منفی از بدن با تمایل بیشتر به اتخاذ راهبرد کاهش دفعات ارتباط جنسی همراه است. (۲۸-۳۰). در امتداد مطالب پیشین، یافته‌ها نشان داد، رضایت یا عدم رضایت از تصویر تن با ایجاد تغییر در احساس خودارزشمندی زنان^۴، به سازگاری یا عدم سازگاری زناشویی می‌انجامد (۳۱)؛ و این سازگاری تبیین کننده میزان اجتناب و مدیریت تعارضات و احساس رضایت از ازدواج به عنوان مولفه‌های پیرامون طلاق عاطفی است. همسو با یافته‌های این پژوهش، نتایج تحقیقات حکایت از تاثیرگذاری تصویر بدن بر رضایت عاطفی، سازگاری زناشویی و عملکرد

³ Sexual rights

⁴ Self-worth

¹ Negative self-concept

² Sexual expression

References

1. yers JE, Madathil J, Tingle LR. Marriage satisfaction and wellness in India and the United States: A preliminary comparison of arranged marriages and marriages of choice. *Journal of Counseling & Development*. 2005 Apr 12;83(2):183-90.
  2. usai M, Abhari SM, Fakhr SG, Hassan FK, Sedaghati FN, Miri S. Divorce Rate and Economic Factors in Iran. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*. 2014 Mar 1;4(3):598.
  3. kheyrollahi M, Jafari A, GHamari M, Babakhani V. Design of model cognitive flexibility based on Trend Analysis of Changes of Life Cycle in demanding couples of divorce. *Journal of Counseling and Psychotherapy Culture*. 2019; 10(39):157-180. (persian)
  4. arzoki MH, Tavakoll M, Burrage H. Rational-Emotional 'Divorce' in Iran. *Applied Research in Quality of Life*. 2015 Mar 1;10(1):107-22. (persian)
  5. afarpour S. The Role of Marital Conflicts in Predicting Emotional Divorce in Mashhad (Doctoral dissertation, MA Thesis, Faculty of psychology and Training Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Iran. 2016 (in Persian)
  6. Parvin S. Davoodi M. Mohammadi F. The Sociological Factors Affecting Emotional Divorce Among Tehrani Families, *Quarterly Journal of Strategic Studies*. 2012 Jun 25; 14(56): 119-153. (Persian)
  7. Hajizade-Valokolaee M, Khani S, Fooladi E, Peivandi S. Related factors of violence against women with infertility: a systematic review study based on an ecological approach. *Electronic physician*. 2017 Nov;9(11):58-34. (Persian).
  8. Carke MJ, Marks AD, Lykins AD. Effect of normative masculinity on males' dysfunctional sexual beliefs, sexual attitudes, and perceptions of sexual functioning. *The Journal of Sex Research*. 2015 Mar 24;52(3):327-37.
  9. Ellis A. Preventing Counsellor Burnout in Brief Cognitive Behavior Therapy. *Handbook of Brief Cognitive Behaviour Therapy*. 2002 Jan 1:289
  10. Andersen BL, Cyranowski JM, Espindle D. Men's sexual self-schema. *Journal of personality and social psychology*. 1999 Apr;76(4):645.
- جنسی دارد (۳۶-۳۲) در خصوص متغیر سن پژوهش‌ها نشان می‌دهد که زنان مبتلا به اختلال عملکرد جنسی، باورهای ناکارآمد مرتبط با خودپنداره جسمی همانند سن را در مقایسه با مردان بیشتر نشان می‌دهند (۲۱). آنان به این باور رسیده‌اند میل و لذت و ارگاسم جنسی با افزایش سن کاهش پیدا می‌کند و افراد پا به سن گذاشته نیاز و تمایلی به این رابطه ندارند و کاهش میل جنسی در این دوره طبیعی است؛ درحالی که در پژوهشی که به بررسی اثر بالا رفتن سن بر فعالیت‌ها و میل جنسی پرداختند، نتایج نشان داد که برخلاف یاور عمومی، با افزایش سن در زنان، میل جنسی ثابت و میزان عملکرد جنسی آنان کاهش می‌یابد. (۳۷) بر ایند چنین باوری، اتخاذ عملکرد انفعالی^۱ در مواجهه با کاهش میل جنسی و شکل‌گیری ناهمخوانی در میل و رفتار جنسی زوجین در نسبت یکدیگر است که نتیجه آن تعارضات زناشویی، رابطه جنسی ضعیف و شکل‌گیری طلاق در زوجین است. یافته‌های این پژوهش در خصوص وجود ارتباط و پیش بینی طلاق عاطفی از منظر باورهای ناکارآمد جنسی، همسو با تحقیقاتی است که بیانگر ارتباط میان باورهای ناکارآمد با تعارضات زناشویی، روابط زناشویی آسیب دیده و رفتارهای نگهدارنده و تداوم بخش ازدواج و یا عدم آن است (۳۸-۴۰).
- جمع بندی یافته‌های این پژوهش، حکایت از آن دارد که مولفه‌های باورهای ناکارآمد جنسی با تاثیرگذاری بر عملکرد و خودپنداره جنسی زنان، صمیمیت و رضایت جنسی^۲ آنان را هدف می‌گیرد؛ و با کاهش این دو مولفه کیفیت و رضایتمندی زناشویی کاهش پیدا می‌کند و این موضوع به تدریج به افزایش شکاف بین همسران و به تبع آن طلاق عاطفی می‌انجامد.

تشکر و قدردانی

پژوهشگر بر خود لازم می‌داند از تمامی بانوانی که در این پژوهش شرکت نموده‌اند کمال تشکر و قدردانی را داشته باشد.

¹ Passive Function

² Sexual satisfaction

- sexually healthy women. *Archives of Sexual Behavior*. 2006 Apr 1;35(2):160-74.
23. Zhanda L. Personality tests. Translated by: M.A Besharat and M. Habibnejad. 1 st ed. Tehran: Ayeez Pub. 2005; 137-141.
  24. Karimain N, Karimi Y, Bahmani B. "The relationship of mental health dimensions and guilt feeling with marital commitment in married people. (2011): 243-256. (Persian).
  25. Bay F, Bahrami F, Fatehizade M, Ahmadi, A, et al. The role of assertiveness and self-awareness in predicting women's sexual function. *Journal of Thought and Behavior in Clinical Psychology*. 2012; 25: 7-16 (Persian).
  26. Moore NB, Davidson Sr JK. Guilt about first intercourse: An antecedent of sexual dissatisfaction among college women. *Journal of Sex & Marital Therapy*. 1997 Mar 1;23(1):29-46
  27. Sadock BJ, Sadock VA, Ruiz P. Synopsis of psychiatry: behavioral sciences. *Clinical psychiatry*. 2003;9:632
  28. Quinn-Nilas C, Benson L, Milhausen RR, Buchholz AC, Goncalves M. The relationship between body image and domains of sexual functioning among heterosexual, emerging adult women. *Sexual medicine*. 2016 Sep 1;4(3):e182-9.
  29. Satinsky S, Reece M, Dennis B, Sanders S, Bardzell S. An assessment of body appreciation and its relationship to sexual function in women. *Body Image*. 2012 Jan 1;9(1):137-44.
  30. La Rocque CL, Cioe J. An evaluation of the relationship between body image and sexual avoidance. *Journal of sex research*. 2011 Jun 29;48(4):397-408.
  31. Bali A, Dhingra R, Baru A. Marital adjustment of childless couples. *Journal of Social Sciences*. 2010 Jul 1;24(1):73-6.
  32. Fekrat F, Ebrahiminejad G, Nematollahi VR. The relationship of body image and self-esteem with marital adjustment: A study on female employees of Kerman University of Medical Sciences in 2012-2013. *Journal of Health and Development*. 2015;3(4):304-12. (Persian)
  33. Bastani L, Roshan Sh, Golzari M. Emotional Divorce and Strategies to Face it, *Journal of Family Studies*. 2011 May 22; 7 (26): 241-257 (Persian).
  34. Géonet M, De Sutter P, Zech E. Cognitive factors in women hypoactive sexual desire disorder. *Sexologies*. 2013 Jan 1;22(1): 9-15.
  35. Hashemi M, Esmaily H, Salari M, Latifnejad-roadsari R, Rahsepar AA, Karami Dehkordi
  11. randt S. Religious homogamy and marital satisfaction: Couples that pray together, stay together. *Sociological Viewpoints*. 2004;20:11-20.
  12. Nobre PJ, Pinto-Gouveia J. Dysfunctional sexual beliefs as vulnerability factors for sexual dysfunction. *Journal of sex research*. 2006 Feb 1;43(1):68-75.
  13. ălănean R. Postmodern psycho-social influences on the dysfunctional sexual beliefs of the Romanian youth. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2012 Jan 1;31:714-8.
  14. Amanollahi A, Jazini Sh, Rajabi Gh. Prediction of Sexual Dysfunctions Based on Sexual Beliefs among Married Female Students in Ahvaz, Iran . *Journal of Research and Behavioral Sciences*. 2017 Jan 11; 15 (1): 6-12 (Persian)
  15. Bidokhti NM, Pourshanbaz A. The relationship between attachment styles, marital satisfaction and sex guilt with sexual desire in Iranian women. *Iranian Journal of Clinical Psychology*. 2012;1(1).25-31 (Persian).
  16. Morton H, Gorzalka BB. Cognitive aspects of sexual functioning: Differences between East Asian-Canadian and Euro-Canadian women. *Archives of sexual behavior*. 2013 Nov 1;42(8):1615-25.
  17. Heiman J, LoPiccolo L, Lopiccolo J. *Becoming orgasmic: A sexual and personal growth programme for women*. London, UK. (1988)
  18. Mojtabae M, Saberi H, & Alizade A. Women's Sexual Function: The Role of Sexual Schemes and Body Image. *Journal Health Psychology*. 2015: 3(1). 21-40. (Persian).
  19. Khodamorad M, Azadifar S, Prediction of Violence Dimentions upon Coping Strategies in Women of Domestic Violence Victim. *Family Pathology, Counseling & Enrichment Journal*. 2016 Jun 4; 1 (2): 34-45 (Persian)
  20. Mosavi F, Rezazade J. The Role of Attitude to Love in Predicting Emotional Divorce of Married Men and Women in Qazvin, *Journal of Women Study*. 2014; 12: 169-188 .(Persian).
  21. Nobre PJ, Pinto-Gouveia J. Emotions during sexual activity: Differences between sexually functional and dysfunctional men and women. *Archives of sexual behavior*. 2006 Aug 1;35(4):491-9.
  22. Kuffel SW, Heiman JR. Effects of depressive symptoms and experimentally adopted schemas on sexual arousal and affect in

38. Addis J, Bernard ME. Marital adjustment and irrational beliefs. *Journal of rational-emotive and cognitive-behavior therapy*. 2002 Mar 1;20(1):3-13.
39. Edelson RS, Epstein NO. Cognition and relationship maladjustment development of a measure of dysfunctional relationship believes. *Journal of Counseling and clinical psychology*. 1982;50:715-20.
40. Ballard Reisch DS, Weigel DJ. *Communication processes in marital commitment. Theory and research*, New York. 1996.
- A, Khorashadizadeh F. Determination of the association between body image with sexual function and marital adjustment in fertile and infertile women by path analysis modeling. *Journal of north khorasan university of medical sciences*. 2011;3. (Persian)
36. Jan M, Masood T. An assessment of life satisfaction among women. *Studies on Home and Community Science*. 2008 Jul 1;2(1):33-42.
37. Kontula O, Haavio-Mannila E. The impact of aging on human sexual activity and sexual desire. *Journal of sex research*. 2009 Feb 3;46(1):46-56.

*Original Article***Predicting Emotional Divorce Based on Components of sexual Dysfunctional Beliefs in Married Women**

Received: 11/11/2019 - Accepted: 20/02/2020

Seyed Mohammad Hossein Khatami¹
 Ebrahim Bahadorkhan²
 Zahra Bondar Kakhki³
 Fatemeh Bayanfar^{4*}

¹ Master of Family Counseling,
 Department of Psychology and
 Educational Sciences, Semnan Payame
 Noor University, Semnan, Iran.

² Masters student of General
 Psychology, Faculty of Educational
 Sciences and Psychology, Ferdowsi
 University of Mashhad, Mashhad, Iran.

³ Master of Clinical Psychology,
 Faculty of Educational Sciences and
 Psychology, Ferdowsi University of
 Mashhad, Mashhad, Iran

⁴ Assistant Professor Department of
 Psychology and Educational Sciences,
 Semnan Payame Noor University,
 Semnan, Iran (Corresponding Author)

Email: f.bayanfar@yahoo.com

Abstract

Introduction: This research, aimed to determine Forecast emotional divorce According to The components of sexual dysfunction beliefs included sexual conservatism, sexual desire as sin, beliefs about age, body image, denial of priority of affection in sex, and the preference of maternal role in married women.

Methods: The research method was correlation and statistical society of married women in Sabzevar & Gonabad & Nishabor city in 1396, in which 300 were selected through purposeful sampling. The research tools were Gutman's Divorce Questionnaire and Newborn Dysfunctional Beliefs Questionnaire. Data were analyzed by SPSS-25 software using step-by-step Discriminate analysis method.

Results: Data analysis showed that the linear combination of variable components of dysfunctional beliefs could predict the group's belonging with and without emotional divorce was 73/3 percent of the accuracy in married women. In step-by-step Discriminate analysis, the most efficient variables in predicting group affiliation are, respectively, sexual conservatism, body image beliefs, and age. In the study of variables simultaneously, the above three variables were significant for predicting emotional divorce.

Conclusion: Sexual beliefs play a decisive role in predicting emotional divorce.

Key words: Dysfunctional Sexual Beliefs, Emotional Divorce, Married Women